

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео комисију

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 19.4.2017. године донело је одлуку о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је Маја Николић, мастер, предала под насловом „Ограде у политичким интервјуима: контрастирање у енглеском и српском језику“.

2. Састав комисије:

1. др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. др Мелина Николић, доцент, ужа научна област Англистика, Универзитет Алфа у Београду
3. др Зорка Кашић, редовни професор, ужа научна област Србистика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Маја Божидар Николић

2. Датум рођења, општина, република: 25.05.1985., Лесковац, Србија

3. Датум одбране, место и назив мастер рада: 2010., Филолошки факултет Универзитета у Београду, „*Ellipsis in newspaper headlines*“

4. Научна област из које је стечено звање мастера: Англистика

Кратка биографија:

Маја (Божидар) Николић рођена је 25.05.1985. године у Лесковцу, где је завршила основну и средњу школу као ђак генерације. Основне академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, група Енглески језик и књижевност уписала је 2005. године, а завршила 2009. године са просечном оценом 8,70. Одмах затим, дипломске академске студије – мастер на Филолошком факултету у Београду, група Енглески језик и књижевност завршила је са просечном оценом 9,50. Докторске академске студије на Филолошком факултету у Београду, модул Језик уписала је 2010. године.

Током 2013. године радила је као предавач енглеског језика на Универзитету Сингидунум. Тренутно ради на Академији Фудбала (Висока Школа Струковних Студија) као наставник на предмету Енглески језик. Аутор је стручних радова и учесник неколико међународних научних скупова.

Списак објављених радова

Николић, М. (2013). „Non-factive verbs in political interviews in English and Serbian“, 14. Међународни научни скуп – Синергија 2013, Универзитет Синергија.

Николић, М. (2014). *Енглески језик – скрипта*, Београд, Висока школа струковних студија – Академија фудбала.

Николић, М. (2016). Развој појма *ограда*: теоријски преглед. *Речи: Часопис за језик, књижевност и културу. Година VIII, бр. 1, 15-26.*

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

„Ограде у политичким интервјуима: контрастирање у енглеском и српском језику“.

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Маје Николић обухвата 166 страна укључујући и изјаве о ауторству, истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и коришћењу, као и списак старије и новије литературе који садржи 80 библиографских

јединица из области семантике и прагматике, као и анализе дискурса и критичке анализе дискурса. Дисертација је подељена у следеће целине:

- Сажетак са кључним речима на српском језику
- Сажетак са кључним речима на енглеском језику
- Садржај
- Листа табела (19 табела)
- Увод (стр. 1 – 6)
- Теоријски оквир (стр. 7 – 46)
- Прагматичко-семантичка анализа и контрастирање ограда у политичким интервјуима у енглеском и српском језику (стр. 47 – 144)
- Закључак (стр. 145 – 150)
- Додатак – Списак интервјуисаних политичара (стр. 151 – 153)
- Библиографија (стр. 154 – 161)

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У уводном делу кандидаткиња Маја Николић дефинише предмет истраживања своје докторске дисертације, а то је употреба прагматичких ограда у дискурсу политичког интервјуа у енглеском и српском језику. Истраживање спроведно у дисертацији има два основна циља, и то: (1) да понуди модел прагматичко-семантичке анализе ограда у политичким интервјуима у енглеском и српском језику и (2) да контрастира њихову реализацију у енглеском и српском језику. У ту сврху користи с корпусним приступом (анализа компилираног корпуса који се састоји од 23 интервјуа на енглеском и 25 интервјуа на српском језику) и контрастивну методу.

На основу литературе која се бави изучавањем ограда (Lakoff 1973; Lyons 1977; Pyle 1975; Prince *et al.* 1982; Markkanen and Schröder 1989, 1992, 1997; Fraser 2010; Brown and Levinson 1987) и политичког дискурса (van Dijk 1997, 2002a, 2002b; Wilson 1990; Chilton 1990; Chilton and Schäffner 2002; Fairclough 2006; Lauerbach 2007), као и на основу анализе корпуса, Маја Николић у овом делу тезе поставља следеће почетне хипотезе:

- хипотеза I: Употреба ограда, као језичког средства, у политичким интервјуима у енглеском и српском језику је прагматички условљена.

- хипотеза II: Очекује се да ће при контрастирању реализације ограда у интервјуима говорника два језика доћи до апсолутног поклапања на прагматичко-семантичком нивоу, док се делимична поклапања и разлике очекују на формалном, односно морфо-синтаксичком плану.
- хипотеза III: Фреквенција употребе ограда је већа у политичким интервјуима на енглеском него у интервјуима на српском језику.

После увода, у **Поглављу 2: Теоријски оквир** кандидаткиња подробније разрађује теоријску подлогу ове студије. Наиме, први део поглавља има за циљ да у контексту теорије говорних чинова, кооперативног принципа и теорије учтивости ограде представи као прагматички феномен. Поред хронолошког прегледа развоја појма ограда, овде је дата и класификација оградачича која служи као основа за даље емпиријско истраживање. Други део поглавља се, пак, бави односом између политичког дискурса и политичке когниције у светлу ван Дајкове теорије. Такође, овде су објашњене и основне карактеристике интервјуа као једног од жанрова политичког дискурса.

Ослањајући се на већ представљен теоријски оквир, у **Поглављу 3: Прагматичко-семантичка анализа и контрастирање ограда у политичким интервјуима у енглеском и српском језику** Маја Николић на конкретним примерима из корпуса приказује прагматичко-семантички опис и попис ограда којима политичари остварују своје комуникативне намере. Ова анализа се базира на разлици између (i) ограда у функцији нарушавања Грајсових начела конверзације и (ii) ограда у функцији избегавања одговорности. Кроз анализу корпуса установљено је да се прва група ограда реализује следећим језичким средствима: прилозима – *e. almost, kind of, essentially, technically...* / *с. скоро, донекле, отприлике, строго говорећи...*, апроксиматорима бројева, нефактивним глаголима и изразима, модалним глаголима, модалним прилозима и придевима, кондиционалним (условним) клаузама, глаголима перцепције, евиденцијалним прилозима и придевима. Друга група ограда се, пак, реализује језичким средствима као што су навођење туђих речи (рапортивност), уводни изрази и оградачичи перформатив. У овом поглављу је представљено и контрастирање средстава за изражавање ограда у интервјуима у енглеском и српском језику, и то кроз уочавање сличности и разлика на три нивоа: прагматичком, семантичком и формалном, односно морфо-синтаксичком.

У последњем делу тезе, **Поглавље 4: Закључак**, кандидаткиња резимира резултате

свог истраживања и изводи закључке.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На крају ове дисертације кандидаткиња Маја Николић резимира резултате истраживања и пореди их са својим почетним хипотезама. Она закључује да је хипотеза I потврђена – ограде које се појављују у интервјуима на енглеском и српском језику су прагматички условљене, јер поред тога што утичу на умањивање илокуционе снаге говорних чиновна оне уједно и помажу политичарима да сачувају свој индивидуалистички образ у случају да се оно што су рекли испостави као неистинито. Кандидаткиња примећује да је хипотеза II такође потврђена – на прагматичко-семантичком нивоу долази скоро до апсолутног поклапања, док су делимична поклапања запажена на морфо-синтаксичком нивоу, и то код модалних глагола и кондиционалних (условних) клауза. Најзад, Маја Николић запажа да је и хипотеза III потврђена – прагматичке ограде се чешће употребљавају у интервјуима на енглеском него у интервјуима на српском језику. Кандидаткиња сматра да оваква разлика у фреквенцији може представљати основу за даља истраживања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

По избору теме и предмета истраживања ова дисертација прати интересовања савремене лингвистичке прагматике и анализе дискурса, с обзиром да прагматички феномен ограђивања у дискурсу не престаје да привлачи пажњу и провоцира истраживаче. Захваљујући свом контрастивном приступу и сагледавању појаве ограђивања код говорника српског језика у јавном, политичком дискурсу, дисертација Маје Николић има своју вредност и даје допринос и науци у српском језику.

Дисертација има јасно постављене циљеве и хипотезе, одговарајуће омеђен торијски оквир, дефинисан аналитички апарат којим је доследно спроведена анализа језичког материјала из корпуса енглеских и српских политичких интервјуа, која је као резултатом уродила утемљеном класификацијом ограда у оба језика и налазима квантитативне природе који указују на потребу сагледавања ов појава и из неких других тачака гледишта, социолошким и културолошким пре свега.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета и Стручном већу Универзитета у Београду да **прихвати с позитивном оценом овај Извештај и позове кандидаткињу Мају Николић на усмену одбрану докторске дисертације под насловом „Ограде у политичким интервјуима: контрастирање у енглеском и српском језику“ пред овом комисијом.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. доц. др Ивана Трбојевић Милошевић,
Филолошки факултет, Београд
2. доц. др Мелина Николић,
Универзитет Алфа, Београд
3. Проф. др Зорка Кашић,
ФАСПЕР, Београд